

Bedre Bredbånd – oplæg til fælles organisering

Baggrund:

Udrulning af digital infrastruktur i Danmark skal være markedsdrevet. Det betyder grundlæggende at udrulningen skal ske via private virksomheder og styres af markedskræfterne. Dette udgangspunkt har sikret en både god og omfattende dækning i store dele af landet. Til gengæld kan man nu begynde at se, at der er "markedsfejl". Der er steder og områder, hvor leverandørerne ikke kan se en positiv business case og derfor ikke vil etablere den nødvendige dækning. Derfor er der i stigende grad et krav om at man fra offentlig side igangsætter aktiviteter der sikrer "fuld" og god dækning.

Erhvervsliv og borgere stiller store krav til en velfungerende digital infrastruktur. Erhvervslivets digitalisering og forretningsudvikling er således meget afhængig af bredbånds tilgængelighed, ligesom god bredbåndsdækning er en forudsætning for bosætning og offentlig service til borgerne.

Adgang til bredbånd er også anerkendt som en vækstfaktor, hvilket har åbnet for en række muligheder for kommunerne (og Regionen) under loven om erhvervsfremme, hvor der er givet tilladelse til investeringer i passiv infrastruktur fra offentlig side.

Med støtte fra Vækstforum har BRN gennemført et bredbåndprojekt, der har fokuseret på at forbedre rammerne for investeringer i digital infrastruktur i Nordjylland. Der er således udarbejdet og vedtaget en fælles mastepolitik, fælles gravepolitik og etableret dialogforum med telebranchen/netværksejerne på det mobile område. Ligeledes er mobildækningen kortlagt, så kommunerne har et faktisk grundlag at indlede dialog med brugere og leverandører på.

Projektet har herudover udarbejdet en businesscase, der viser at offentlige investeringer i digital infrastruktur er en samfundsmæssig god forretning, samt udarbejdet et oplæg til, hvordan kommuner og Region kan fortsætte en fælles indsats for at forbedre den digitale infrastruktur i Nordjylland.

Historik:

Projektet Bedre Bredbånd i Nordjylland har udarbejdet et forslag til en fælles organisering der skal understøtte udbredelsen af bredbånd og investeringer i digital infrastruktur i Nordjylland. En sådan organisering ville i første omgang være for 3-4 år, under hensyntagen til at BC er baseret på en investeringshorisont på 4 år

Dette forslag er behandlet i BRN, hvor både tovholdergruppen for infrastruktur, sekretariatsledelsen, direktionen og bestyrelsen principielt har støttet, at en sådan organisering etableres i en prøveperiode på 14 mdr. under forudsætning af, at restbudgettet i projektet Bedre Bredbånd i Nordjylland (ca. 2,1 mio. kr.) finansierer denne organisering.

Herudover skal projektet forankres i kommunerne, specifikt hos IT-cheferne, således at arbejdsopgaver for en sådan organisering kan defineres nærmere og der kan sikres målbare resultater af indsatsen. Denne forankring er påbegyndt med møder med IT-cheferne og efterfølgende skriftlig dialog.

Fokus og resultater:

Projektet har fire fokusområder, planlægge et fællesudbud for digital infrastruktur, etablere en organiseret inddragelse af brugere, afklare muligheder for at tiltrække ekstern finansiering og virke som sekretariat for fælles initiativer, som f.eks. mødeforum med mobilleverandører.

Med udgangspunkt i den udarbejdede BC for offentlige investeringer i digital infrastruktur, samt Loven om erhvervsfremme der giver kommunerne mulighed for at investere i passiv infrastruktur, skal den fælles organisering afsøge muligheder for fælles udbud indenfor dette område, koordinere og kortlægge udfordringerne og det forventede finansieringsbehov. Dette skal ske med udgangspunkt i den nationale målsætning for 2020, hvor alle skal have adgang til 100Mbit download og 30Mbit upload.

Dette vil således være den primære opgave for projektet og, hvor hovedparten af ressourcerne vil blive anvendt. De væsentlige udfordringer i at få lagt en plan for gennemførelse af et fælles udbud vil være:

- Kortlægning af omfang og markedsafdækning
kortlægning af omfanget af opgaven. Det vil sige hvor mange adresser der er tale om, og hvilke adresser det vil være tilladt at støtte. En sådan kortlægning vil være udgangspunktet for en dialog med leverandører, som sikrer den lovpligtige markedsafdækning.
- Finansiering – muligheder og omfang
Finansiering vil være en væsentlig problematik der skal afklares, da kommunerne (som helhed) ikke har midlerne, eller har mulighed for at benytte de gængse lånemuligheder, til at finansiere et udbud. Finansieringsbehovet skal ligeledes estimeres på såvel kommune, som samlet niveau. Indikativt har BusinessCasen estimeret en investering på ca. kr. 300 mio. Dette tal skal yderligere kvalificeres.
- Udbudsrammer
Projektet skal planlægge rammerne for udbuddet mht. til deltagelse, tidsplan mm. Det skal således vurderes, om det er muligt at udbyde opgaven samlet for hele regionen, eller det f.eks. kan være en ramme, hvor leverandører har mulighed for at byde ind på opgaven i forskellige kommuner. Muligheden for at udbyde i kombination med et udbud af kommunale (og regionale) forbindelser skal ligeledes undersøges. Herunder skal det også tages i betragtning, at de forskellige kommuner har varieret udløbstid på deres nuværende kontrakter.
- Øvrige lovkrav
Der er en række formelle lovkrav som skal overholdes. Der skal udarbejdes en oversigt på disse og beskrives, hvordan man sikrer at disse overholdes. Håndtering af statsstøtte vil være et væsentlig element i dette arbejde.

For at sikre at der reelt er et behov for en forbedret digital infrastruktur skal der ske en øget inddragelse af brugerne. Det vil sige erhvervsliv (inklusive landbrug og turisme) og borgere. Den fælles sekretariatsfunktion skal afklare, hvordan en sådan inddragelse kan organiseres, etablere den og understøtte den i samarbejde med de enkelte kommuner.

Finansiering er en væsentlig udfordring i forhold til etablering af digital infrastruktur. Den fælles organisering skal sikre at Nordjylland som minimum opnår en forholdsmæssig andel af statslige puljer og midler i 2017, samt undersøge muligheder for finansiering igennem EU programmer mm.

Den fælles organisering skal virke som sekretariat for fælles initiativer, som det etablerede dialogforum med mobilleverandørerne, samt etablere et tilsvarende forum på det faste bredbånd

Resultatmålene for organiseringen vil for 2017 derfor være:

- Planer for etablering af digital infrastruktur i 10 kommuner(Læsø har gennemført selvstændigt udbud). Herunder forberedelse af konkret udbud på digital infrastruktur.
- Organiseret repræsentation af brugere, der kan deltage i fastlæggelsen af de konkrete behov for bredbånd i Nordjylland.
- 20+ % (minimum 8 mio.kr.) af midler fra bredbåndspulje til Nordjylland i 2017. (status 2016 er at under 5% af de skitserede projekter er placeret i Nordjylland)
- 2 dialogmøder med leverandører på mobilområdet gennemføres, og konkrete investeringer/forbedringer udmøntes.
- Etablering af mødeforum med fokus på fast bredbånd
- Opfølgning på maste- og gravepolitikker

Organisering af Indsats:

Det er væsentligt, at der er en klar skillelinje mellem, hvilke opgaver der varetages af kommunerne selv og de opgaver som en fælles organisering skal varetage. En fælles indsats skal således tilføre værdi og ressourcer til de initiativer som kommunerne allerede har igangsat og planlægger for fremtiden.

I kommentarerne fra de kommunale IT-chefer er det gennemgående at den fælles indsats fungerer som videnbank, sikrer fremdrift og fungerer som sekretariat for øvrige fælles tiltag.

I nedenstående skema er der beskrevet en mere detaljeret arbejdsdeling, med udgangspunkt i at kommunerne overordnet har ansvaret for de aktiviteter, der sættes i gang lokalt. Herudover har kommunerne også ansvaret for de investeringer der evt. foretages i digital infrastruktur, samt juridisk bindende aftaler for kommunerne.

Den fælles organisering skal have ansvaret for fælles tiltag, virke som videnscenter og sikre fremdrift i aktiviteter i hele regionen. Herudover er det opgaven at koordinere og gennemføre aktiviteter, hvor det styrker regionen at have en fælles tilgang, og hvor det ressourcemæssig giver mening at samle aktiviteter.

Tabel: Opgave- og ansvarsfordeling mellem fælles organisering og kommunerne 2017:

Opgave	Kommuner	Bedre Bredbånd
Investeringer i passiv infrastruktur	<ul style="list-style-type: none"> • Investeringer og ejerskab • Afdække behov • Gennemføre udbud og etablering af master, tomrør mm. 	<ul style="list-style-type: none"> • Afklare muligheder for fælles udbud • Assistere ved markedsafklaring (markedssvigt og udbygningsplaner) • Udarbejde retningslinjer for drift • Forslag til serviceaftaler og vilkår for anvendelse • Opsamle erfaringer og sikre videnopsamling/-deling
Fremdrift	<ul style="list-style-type: none"> • Opfølgning internt 	<ul style="list-style-type: none"> • Møder med Kommuner (relevante personer som IT-chefer mm.) • Diskutere målsætninger, aktiviteter mm. • Opfølgning eksternt
Etablering af "bruger" råd	<ul style="list-style-type: none"> • Afklare potentielle deltagere kommunalt • Sekretariat for evt. kommunal organisering 	<ul style="list-style-type: none"> • Oplæg til kommunal/regional organisering • Etablering • Sekretariatsfunktion (regionalt)
Dialogforum - mobilt bredbånd 2 møder årligt	<ul style="list-style-type: none"> • Deltage • Ønsker til emner 	<ul style="list-style-type: none"> • Indkalde til møder (kommuner og leverandører) • Dagsorden og referater • Opfølgning på aftaler
Finansieringsmuligheder Bl.a. national bredbåndspulje	<ul style="list-style-type: none"> • Ansøgninger lokalt • Understøtte lokale initiativer med "ressourcer" 	<ul style="list-style-type: none"> • Opsamling og information/videndeling • Assistere ved ansøgninger (erfaring, kvalitet) • Kontakte/koordinere mellem kommuner
Opfølgning på politikker	<ul style="list-style-type: none"> • Lokal forankring 	<ul style="list-style-type: none"> • Erfaring ved udmøntning • Monitorering og fortsat udvikling
Opfølgning på dækningskrav	<ul style="list-style-type: none"> • Input til oplevede mangler i dækning 	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinere input til Energistyrelsen, vedrørende manglende opfyldning af dækningskrav i forbindelse med udbud af licenser (800 Mhz, 1800 Mhz mm.)

Etablering af dialogforum – fast bredbånd		<ul style="list-style-type: none"> • Afklaring af deltagere • Dialog og aftaler med leverandører mm. • Oplæg og vedtagelse
Videndeling om digital infrastruktur		<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde præsentationer og oplæg • Deltage i møder med politikere, lokalgrupper mm.
Høringssvar på bredbåndsrelaterede emner		<ul style="list-style-type: none"> • Indhente svar fra kommuner/Region • Koordinere og udarbejde fælles svar
Målsætning for bredbåndsdekning		<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde forslag til fælles målsætning for Nordjylland
Analyser og kortlægning		<ul style="list-style-type: none"> • Sikre udarbejdelse af nødvendigt videngrundlag for fortsat fremdrift • Koordinere kortlægning af eksisterende ledig kommunal kapacitet (sort fiber) • Specifik kortlægning af fast bredbånd med udgangspunkt i tjekditnet.dk og dialog med leverandører
Lokale aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> • Igangsætte • Understøtte med ressourcer 	<ul style="list-style-type: none"> • Viden/erfaring • Koordinering

Projektorganisering og ressourceforbrug:

Der er som udgangspunkt for en 12 mdr. projektperiode lagt op til en fast bemanning på to hele ressourcer(100%), projektledelse og projektmedarbejder. Det forventes at projektledelsen besættes af en "intern" medarbejder, der frikøbes, og at den administrative medarbejder projektansættes. Det giver en forankring hos partnerne, overkommer udfordringen med at ansætte en projektleder for en kort periode og giver en fast grundbemanning til sekretariatet.

Herudover skal der trækkes på interne ressourcer i form af kommunikation (20%), regnskab (15%) og specialviden (25%).

Der skal ligeledes tilknyttes en konsulent med kendskab til området. En række opgaver kræver specialistviden, som ikke er rentabelt at have in-house og heller ikke dækkes af de interne medarbejdere. Endelig må sekretariatet kun udføre opgaver indenfor de normale kommunale og regionale opgaver. Ressourceforbruget forventes at være ca. 7 timer pr. uge

Grundlæggende er dette tilsvarende den projektorganisation der er etableret i projektet "Bedre Bredbånd i Nordjylland".

På baggrund af ønsket om at udvide projektperioden fra 12 til 14 mdr. er ovenstående ressourceanvendelse tilpasset. Det betyder primært at projektledelse er sat til 80% ressource, anvendelsen af intern specialviden hævet fra 25% til 35% ressource og konsulentassistance reduceret til 5 timer pr. uge.

Det er vurderingen, at disse ændringer ikke vil medføre væsentlige forringelser af indsatsen og stadig sikre en fokusering på opgaven.

Budgettet for en 14 mdr. projektperiode ser herefter således ud:

Omkostninger	Tid	Måned/time omk.	Samlet omkostning
Projektmedarbejdere:			
Projektleder	80%	55.000	616.000
Fast medarbejder	100%	45.000	630.000
Specialopgaver	35%	50.000	245.000
Administration/regnskab	10%	40.000	56.000
Markedsføring, Presse mm.	12%	50.000	84.000
Konsulenter mm.:			
Konsulent Fast – 5 timer/uge	5 timer	1.500	367.500
Advokat			50.000
Revision			30.000
Øvrige omkostninger:			
Materialer, tryk mm.			21.500
Total årlig omkostning			2.100.000

Forankring af projektorganisation

Med udgangspunkt i erfaringerne fra "Bedre Bredbånd i Nordjylland" foreslås det at projektet forankres administrativt hos Regional Udvikling i Region Nordjylland. Det er en løsning der har leveret resultater, og har givet en god forankring i hele Nordjylland.